

Oglas: preporučeno od
čakavskog i racinjanju se na temelju
občinskog činčenja ili po dogovoru.
Novi za predstavljaju, oglas id
jeju se na putničkom ili policijskom
postu. Stedonice u Boči
uz administraciju liste u Puli.
Kod narudbe valja točno oz
nati ime, prezime i najbliže
ili potis predvođenja.
Tko liši na vrijeme ne primi
čeka, to jevi odgovarajući u
otvorenem pismu, za koji se
se plaća poštarska, ako se izvana
napiše "Reklamacija".

Čekovnog računa br. 847-849.

Telefon tiskare broj 38.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu male stvari, a nestoga sva poljoprivreda!“ Nasuda polovica.

Odgovorni urednik i izdavatelj Stjepo Gjivić. — U nakladi tiskare J. Krapotić i drugi u Puli. — Glavni suradnik prof. Matko Mandić u Trstu.

Pozor!
Tko ne bude primio
buduci broj, tomu je
list radi nepodmire
nja duga ustavljen.

Uprava „N. Sloga“.

Sjećajte se
 „Družba sv. Cirila i Metoda“
 za Istru

Glasovi o priestolnom govoru.

Priestolne govore, kojimi se obično
svečano otvaraju zakonodavna tjeta,
sastavljaju odnosne vlade i kao takvi
podpadaju javnoj kritici.

Sa priestolnim govorom, kojim
bijače onomadne svečano otvoreno
carevinsko veće, nije posve zadovoljna nijedna stranka ili da bolje
kažemo ni Niemci ni Slaveni.

Nu razlika tomu nezadovoljstvu
jest između Slavena i Niemaca
tako velika, da mora ista odmah
pasti u oči svakomu, kojemu su iole
poznati odušaši naše pole monarchije.
Nezadovoljstvo Slavena, ili bar većine
Slavena, jest utemeljeno, opravданo i
iskreno, dočim je ono Niemaca hin
beno, lukavo i umjetno.

Ali da vidimo čemu prigovaraju
jedni a čemu drugi u priestolnom
govoru.

Prvi dio priestolnoga govora, koji
je bogat sadržajem i koji razvija vrlo
obsežan program za promicanje ma
terijalnih interesova državnosti u svih
strukama državnoga života, morao bi
doduse zadovoljiti svakoga, nu on
ipak zadovoljavaju malo koga, jer je
u današnjih okolnostima neizvedivo.
Kad bi vladali u austrijskom parla
mentu redovito odnošaji i kad bi se
moglo redovito i danomici razpravljati
u svih osnovah, koje je vlast
u priestolnom govoru najvala, nebi
bilo dostatno zakonito šestogodišnje
trajanje carevinskog veća, a da se
sav onaj ogromni posao opravi.

Opriyan je dakle prigovorom
dileti priestolnoga govora, da je vlast
svojim gospodarsko-socijalnim pro
gramom htjela obesjent jedan dio
državnog zastupstva i pučanstvo
onih kraljevin i pokrajina, koje teže
za poboljšanjem gospodarskih odno
šaja, pošto im je osigurana narodna
obstanak i ostali uvjeti za njihov
duševni i prosvjetni razvitak. Među
te sretnije narode ubrajamo Niemce

a između Slavena, jedino Poljake,
koji bi htjeli da se svako drugo
pitanje za sada podredi gospodarskom
pitaju, t. j. gradnji željeznicu, ure
đenju rieka i potoka i u obće vo
denju puteva.

Politicom dielu priestolnoga go
vora prigovaraju koli Niemci i toli
Slaveni. I jedni i drugi prigovaraju
napose onoj izreci tega govora, koja
kuže, da je vlast obvezana u vezanu
netaknutom očuvati jedinstvenost je
zika u izvještajih područnih uprave,
kao staru proku anu u re
du, i za koju drže jedni, da je
njom rečeno malo, dočim naziru u
njoj drugi veliku pogibelj za svoj na
rodni obstanak.

Niemci bi bili htjeli, da se vlast
jasnije izjavi u prilog njemačkomu
jeziku, kao državnom i u obće, da
svoj program što većma prilagodi
poznatomu duhovskom programu
austrijskih Niemaca. Oni znaju, da
je ona oprezna izreka priestolnoga
govora njim i njihovom jeziku u
prilog i da je pogibeljna za Slavene
u obće, napose pak za Čeha pri
budućem zakonskom uređenju jezi
kovnog pitanja, nu oni toga priznati
već, već sa lukava i hinbeno pre
tvaraju, kao da su tobož u priestol
nom govoru zamareni i zapostavljeni.
Niemci ponašaju i u ovoj
prigodi kano i ono razmatrano diele,
koje se od plaća dere sa velikim kom
adom pogače u ruci, jer nemože da
u grabi i onih mrvica, što je do
biće druga djeca. Oni hoće sve za
sebe bez obzira na to, da je i drugih
tu u većem broju, koji neimaju
tako reku nikakva prava u državi,
dočim vrše napram rjoj sve težke
dužnosti.

Preći onoj izreci priestolnoga go
vora ustala je složno većina slav
enskih listova ove pole monarchije.
Kano uvek izluči se i ovom pri
godom svojom žestinom i odlučnošću
češki listovi, jer uvidju, da je ona
u prvom redu proti češkomu narodu
naperena. Tu izreku moraju u ostalo
odsuditi i svi ostali njemački
narodi, zastupani na carevinskom
veću, jer se njom svim narivava
njemački jezik, premda nisu dužni,
da mu priznaju ikakvo prvenstvo u
Austriji.

Jedinstvenost njemačkoga jezika u
ovoj poli mcarhiji mogu trpiti
njemački narodi jedino kod vojske,
nu ova nespada pod vlast austrijskog
ministarstva, koje nemože daleko
u pogledu jezika ništa odlučivati.

Tu to znade austrijska vlast i oda
jasno, da je ona onom izrekom smje
rala na prevlast njemačkoga jezika
izvan vojske, t. j. u javnoj upravi.
Prevlast jednoga jezika nad svim
drugim u mnogojezinoj državi, ill
čak proglašenje toga jezika državnim
jezikom, izključuje narodnu, ravnoprav
nost i protivi se temeljnim dr

zavim zakonom. Članak XIX. dr
žavnih temeljnih zakona od god.
1877. nepoznaje državnog jezika, već
daje pravo svakomu narodu naše
polovice monarhije, da se razviji i
upravlja u svojem narodnom jeziku.
Nit u carevinskom veću, gdje sjede
zastupnici tolikih kraljevina i pokra
jina, nije njemački jezik priznat služ
benim jezikom, već se taj jezik radi
laglje sporazumljena jedino tri, dočim
ima pravo svaki zastupnik
služiti se svojim jezikom.

Punim pravom kažu dakle češki
listovi, da je vlast onom izrekom o
jedinstvenosti njemačkoga jezika ba
cile medju svoje narode zublju raz
dora, koji nemože urođiti dobrim
plodom.

Prvi plod te svoje nepromišlje
nosti ili prevlike ljubavi i privrže
nosti do njemačkoga jezika, pobrati
će vlast bez dvojbe kod razprave o
adresi ili o odgovoru na priestolni
govor. Glas se doduše, da je njema
čka pučka stranka predložila polj
skom klubu, da bi se adresa osvr
nula jedino na onu točku priestolnoga
govora, koja poziva carevinsko veće
na rad, nu dvojimo, da će ni isti
Poljaci, poznati rad njihove popust
ljivosti napram Niemcem — i gra
nice te popustljivosti prekoraci.

Niemcem bi dakako pravo bilo,
da bude adresna razprava što kraća
i da se kod te razprave mimoide
ono pogibeljno mjesto jedinstve
nosti nje mačkog a jezik a — je imade hiljadu razloga, da budu
zadovoljni sa priestolnim govorom, nu
slavenski zastupnici — bilo i bez
Poljaka — moraju proti onoj točki
najodlučnije ustati.

Česi, Hrvati i Slovenci nemogu
nikada pristati na adresu, koja bi
bile i mučke — odobrila izreku pri
estolnoga govora o jedinstve
nosti nje mačkog a jezik a. Oni su dužni svojoj časti i narodom,
koje zastupaju, da iznesu pred care
vinsko veće prigodom razprave o
adresi sve jade i nevolje, koje pod
nosimo zbog nesretnog sustava, ko
jemu se i u priestolnom govoru pjeva
nezaslužene hvalopjeve.

Slavenski zastupnici imati će da
kod rečene razprave razviju program,
koji je posve protivan programu, što
ga je zasnovala vlast u priestolnom
govoru; program, koji se osniva na
temeljnim državnim zakonima; program
koji nepoznaje ni državnoga jezika ni
drugih povlastica bilo napravom konu;
program, kojemu ima biti temelj na
narodna ravnopravnost.

Slavenom austrijskim neka se
dade sva ona prava, koja ih idu i po
broju i po državnih temeljnih za
konima — i tada neka njihovi za
stupnici u miru božjem razpravljaju
o gospodarskih i socijalnih osnovah
priestolnoga govora.

Izlazi svakog petka i petka
o početku.

Netiskani dopisi se ne vraćaju,
nepotpisani nemaju, a ne
frankirani neprimaju.
Preplaćati za postarinom stoji:
12 K. u obič. 12 K. za seljake
ili K. 5 — oda 3 — na
izdatne carevine više postarina.

Pojedini broj stoji 10 h. koli u
Puli, toli izvan iste.
Uredništvo se nalazi u ulici
Gjilja br. 5 te prima stranu
čim neđeje i svelika svaki dan
od 11—12 sati prije počne.

DOPISI.

Iz Sovinjaka. Sa svim tim, da je
prvi dan pa i u samo predvečerje za
sjeđanju bilo nepovoljno vrijeme, dohrli
na skupštinu područnice Sv. C. i M. u
Sovinjak rodoljubi iz bliza idalek. Oso
bito moramo ovdje da istaknemo naše
vrlje Dragućane Ivana Šestana, Ivana Grži
nića „Franceskina“ i Ivana Korelića, zatim
našeg Tončića iz Zidrenja, Vesnavera iz
Livada i milog Štrpedjana.

Ovim i svim ostalim budi ovim pu
tem izrečena naša najsrdačnija hvala!
Skupština tekla je u najboljem redu. Liepo
su govorili naši rodoljubi Ivan Zigante,
Miho Majer i Petar Pincan iz Brda. Čla
nova upisano je 135. U odbor bijahu pot
vrđeni svi dosadašnji odbornici; zam
enilo se samo predsjednika i njegovog
zamjenika, te bijehu izabrani Andeo Ži
gante predsjednikom a Josip Vrvođa za
zamjenikom.

Iza sjednice predstavljalo se u liepo
urešenoj dvorani šaloigru „Koji od trojice
ili tko će biti hajduk“ i zapjevalo par ko
mada što je sve ispalo na obće odobra
vanje. Željelo bi se, da bude drugom
zgodom kod predstavljanja u občinstvu
malko više mira. Nu ni rad toga ne smi
jemo kudititi naše ljudstvo, jer je ovo bio
prvi put, da se je ovdje predstavljalo pa
je bilo odusevlenje veliko.

Cim se sve svršilo, olovilo se staro i
mlado, pa hajdi pleši, pjevaj, čavrlijal do
kasna u noći.

Sve je teklo u najljepšem redu, samo
nekaj dječjeljui Lovinjskoj predvodjenoj sa
par fakina i „šjorom Marijom“ nije htjelo
san na oči. Dodjosa do pred sama vrata
dvorane urljući ko divja neman i riga
jući kojekakve bijutave rjeti što ne bi ni
pas na maslu izjego. Misli su jednici, da
će time tobož ustrasiti naše vre mladice
i dične starice, ali im biša posao uz
ljudan. Neka mole Boga sv oni, da se je
naše mladice znalo utažiti, inače jao si ga
njima i njihovoj koži. Eto pitamo mi
malko: „Ko bi bio krivac da je došlo do
prepirke i tučjave?“ Tko, tko — pitamo
Vas malo — vi uskrisitelji talijanske bru
ture, vi zulmučari, avari i mongoli? Nitko
drugi nego ono par tobož kultiviranih
osoba, koje Vas nagovaraju i užija, da
iza toga odsjednete po koji petak u hla
noj celici, par onih, koji misle, da mogu
vedriti i oblačiti u ovom rojestvu, koje je
za njih već odavno izgubljeno.

Pamet, pamet ljudi i biti će bolje za
vas!

Pripovedaju, da se je kod te hal
buke osobito isticala „šjor Marija“. Toj
gospodji preporučamo, da se sjeti kako
vom je pregačom (traversom) dosta u
Sovinjak. Nek se sjeti, da smo ju mi
nahranili, obukli i obuli, neka pomisli
kako je morala po ljetu zimi i ledi ve
zati, drva u Livadskoj dolini, da zaslu
či krije kruha za sebe i svoje, pa će po
dignuti prst na čelo i poljubiti žuljavu
ruk u našeg seljaka, kojega toliko mrzi. Nu
ne sudimo se toliko njoj, ali čudimo se
više onomu, koji bi joj mogao i morać
na rep stati i podučiti ju, da postuje ako

hoće da bude poštovana. Za danas dosta a bude li do potrebe udariti češnu u druge diple bez obzira na nikoga.

Za oprost od čestitana podario g. J. A. Kraljević, učitelj u Sovinjaku po 1 K Družbi sv. Cirila i Metoda. Djakom prip. drenzu i Bratovčini. Živio!

Sovinjski put.

Franina i Jurija.

Fr. Ha! Ha! Ha!

Mr. Ča tij zala bo...?

Fr. Ha! Ha! Ma da nisu smisli?

Jur. Ma ča, ki? Nu nemoj me razjeduti.

Fr. Ma naši krajeli i popardili barbarski.

Jur. Ala, paže vire, su bili i to bit. Ma nu povij, ča su kakova zafraškali, su ča hitili u strambo!

Fr. Ma Jurino, moj — obisili su na niku kraljevsku kuću nikoga Benatića; onega znaš kij batija proti našem Laginji.

Jur. I meni mi je sin povida, daj nika tabelu u Barbazu na koj piše aviva Banati, zato sam poša u nedjelju u Barbazu da se malo našmijen, ma ni bilo vragu te tabele vidit.

Fr. Ha! Ha! Zato ti govorim ja, da su smisli. Valje u subotu vržu Benatića na šufit, da ga ne bimo mi vidili u nedjelju.

Jur. Bi bolje učinili, da ga kamo drugamo obise.

P. n. gg. predplatnicima!

Proslijedujemo i danas prilagati p. n. gg. predplatnicima posebne liste sa oznakom zaostale predplate, koju neka izvole u roku od petnaest dana uplatiti. Tko po izmaku tog roka ne namiri duga, obustavljamo mu list, a predplatu utjerati čemo drugim putem, koji neće biti svakomu mno-

Razne vesti.

Političke:

Austro-Ugarska. Zadnja sjednica carevinskog vijeća bijaše ona od petka, u kojoj se je imalo izabrati novo predsjedništvo. Predsjednik po starosti dr. Weigel priobčio je kući, da mu je stiglo mnogo pršovjeda proti pojedinim izborom i da mu bijaše priobčena želja klubskih predsjednika neka odgodi sjednicu na 3 sata po podne a da se uzmognu sve stranke dogovoriti gledje izbora predsjedničta. Na to digne predsjednik sjednicu u 12 sati i 50 časova, te ureće nastavak u 3 sata.

Medutim sastale su se stranke na dogovor. U klubu srednjoštamke izjavio je dr. Fuchs, da on ne bi primio mjesto predsjedništva. Na to su Poljaci izjavili, da će oni glasovati za moravskog zastupnika grofa Veltlera, kao predsjednika a za dr. Prado i za dr. Žetku kao podpredsjednika. Tu odluku priobčio je načelnik poljskog kluba ostalim strankama, koje su prisustvile na taj zatvoreničak.

U 3 sata i 15 časova nastavljeno je sjednici carevinskog vijeća. Tajnim glasovanjem dobio je grof Mavro Veltler von der Lilie od 374 glasovnika, 244 glasa: 14 glasovnika bijaše praznih. Na to se neuspjehe jedino sprijekom domaćih ljudi,

zahvali novoizabrani predsjednik občav, nepriprano izpunjavati dužnosti predsjednika držeći se vazda strogo saborskog poslovnika; zamoli podporu od svojih država, koja zaključuje neka se vjetre rade, koje su nedavno čuli u pristolovu gorovu i neka obiljno i trično privruju uz rad.

Za tim je slijedio izbor dvojice podpredsjednika. Izabran bijaše I. podpredsjednikom dr. Prado a II. podpredsjednikom dr. Žetek. Objicja zaključave se na odlikovanja i občaju vrati svoje dužnosti pravedno i nepriprano.

Novi predsjednik potiče iz stare plemićke obitelji iz Moravske i zastupa u carevinskom vjeću moravski veleposjed. Izdru je pravo i posvećivati državnoj službi dotjerav da namjesničkog savjetnika u Bernu. Na to se je dao umiroviti te se bavi gospodarstvom i našum. Imade mu 45 godina i kažu za njega, da je opisan na svečinu u Beču, kao sljedatelj medicine.

U carevinskom vjeću neprispada nijednoj stranci, štovan je od svih i cijenjen kano pravedan i pošten čovjek.

Službeni listovi vrlo su zadovoljni, što biva marnim načinom obavljen izbor predsjedništva jer se bojahu ne ukrili razdora između stranaka.

Mlađečki, parlamentarni odbor izabrao je svojim predsjednikom zastupnika dr. Herolda. Taj odbor zaključio je, da će se često sastavati osobito radi uredjenja jezikovnog pitanja.

Slovenski listovi susjedne Kranjske uđaraju žestoko jedan proti drugomu radi toga, što su njihovi zastupnici i u Beču razdijeljeni na dvije stranke. Mi žalimo taj prepričao da što žalimo i razdor slovenskih zastupnika u Beču. Bilo to komu mili ili ne, mi moramo baciti krivnju radi razdora u Beču na prvaka narodno-katoličke stranke, koji je izključio iz slovenskoga kluba svoje suzemljike narodno-napredne stranke. On se nije smio postaviti sudionik svojoj i protivnoj stranci, već bi bio morao prepustiti taj posao hrvatskim zastupnikom, da oni spor izravnaju i sve slovenske zastupnike u jedan klub privedu. Posve je neopravданo predbacivanje katoličko-narodnih listova hrvatskim zastupnikom, što so ovi nalaze u istom klubu sa slovenskim zastupnicima narodne na predne stranke — jer Hrvati nisu pristupili Slovenec već obratno i jer Hrvati nisu mogli odbiti hrvatskih zastupnika kao sto ih nebratski odbise vlastita braća.

Klub slavenskog središta, što ga osnovaše slovenski zastupnici narodno katoličke stranke konstituirao se je konačno dne 9. t. in. izabrao predsjednikom dr. Šusterića. Istodobno izabran je i odbor, u komu su zastupane sve narodnosti. Za Čehe izabran je dr. Hruban, za Rusine Barwiński, za Slovence Primorja dr. Gorčić, za Stajerce vitez Berks i za Poljake Szajer. Klub taj broj sada 21 članova.

U budućoj sjednici predložiti će vodja njemačkih radikalaca: 1. da se zbrani izvoz oružja i ratnog materijala iz Austro-Ugarske a engleske kolonije i 2. da se zahtijeva od vladе, neka se izjavi kako kani provesti jezikovno pitanje, te što će učiniti, a da uzmoguće parlamentarne redovito razpravljati i što bi učinila, kad nebi mogao razpravljati radi obstrukcije.

Srbija. Kralj Milan leži u svom stanu u Beču težko bolesan. Kralj Aleksandar naložio je svomu poslaniku u Beču, da posjeti bolesnika i da izvesti o njegovoj bolesti. Srpski list "Zastava" riječnimi bojami postojiće stanje u Srbiji. Taj list kaže, da vlada sveobču nezadovoljstvo u Srbiji, te da se očekuju prevrat. Tako da vlada mislije, da će kralj počasti, načinjavši svog otca i tada da će novi župan uvesti punevanje Miljanovo. List taj priznaje otvoreno, da imade Srbija pripisati sve svoje nevolje, sve nevrede i

Degaraka. Iz Sofije javlja se, da je samo težko obolio prestonoslijednik Boris, komu imade tekā 7 godina. K posljedi mladog princa posvani su ediciji decnici iz Semije i tak iz Beča.

Kandidata za narodno sobraće privratio se još 3 puta više nego li sedi zastupnici u tom zakonodavnom tlocu. Izbori će se obaviti — kako pišu službeni listovi — uz najveću nepristranost vlade, čemu je težko vjerovati.

Rusija. Car Nikola podio je fransku komisiju ministru-predsjedniku Waldeck-Rousseau visoki ruski red sv. Stanislava. Tim odlikovanjem holtio je car Nikola na novo potvrditi, da još uvek vlada staro prijateljstvo između Rusije i Francuske.

Italija. Talijansko ministarstvo, komu bijaše na čelu Saracco dalo je ostavku, postoji ne imalo u parlamentu većine za sebe. Kralj nije ništa o tomu još odušio, već je zamolio ministre, da vode svoje poslove privremeno dok se sastavi novo ministarstvo. Kralj Viktor Emanuel viča danonice sa kolovozjama stranaka, koji bi imali sastaviti novo ministarstvo. Rimski listovi pišu, da će taj posao kralj izreći predsjedniku parlementa Villi ili odstupivšemu predsjedniku ministarstva Saracco.

Nizozemska. Dne 7. t. in. vienčala se je vrlo svečanim načinom u Hagu mlađa nizozemska kraljica Vilhelmina sa njemackim knezom Henrikom iz Slezvika. Narod Nizozemske u obče, napose pučanstvo Haga priredilo je omiljelo kraljici i jezinom zaručniku neobično srdačne ovacije.

Engleska. Njemački listovi javljuju, da će kralj Edward do malo vratići svomu netaknu njemačkomu caru posjet u Berlinu, gdje da će ga svečano dočekati. Engleski prestonoslijednik vojvoda od Yorka polazi sa svojom suprugom na daljnje putovanje po engleskim naseljima.

Mjestne:

Proletari čar, kostumirani ples Čitaonica, bili će ove a posljednje subote ovih poklada. Ta će se sabrati reprezentanti svih naroda vaskolikog sveta, čak i Bokseri i Patačonci, da se nauči kćena druživa, tople zabave i hizokrela plesa.

Preporučamo našem občanstvu, da se do tada izvoli lijepo pripraviti, jer će iznenadjenja biti velika, sve u cjevču i prolijeu.

Prvo hrvatsko konsumno društvo u Istri. U nedjelju poslije podne, obdržava se je utemeljiteljna skupština konsumnog društva u Medulinu, na kojoj će izabran prvi odbor s nalogom, da izpostavi unos firme u zadružni registar i uredi sve što treba za početak trgovine. Članova ima već do jedne stotine, većinom radnika. Bilo sretno!

Načelnik srednje škole u Istri.

Imenovanje. Ministar finančnog imenovanja je c. kr. financijskog tajnika dr. Gustava Liperta savjetnikom u okružju ravnateljstva finančnja za Primorje.

Skupi pteče! "Edinost" javljuje odanje, da se je amo dovezao sa parnikom c. kr. pomorske vlade prosloga čedana e. preuzv. c. kr. namjesnik g. grof Goss iz Trsta. U Pulu, da nije došao poslužbenom poslu — već radi lova na otoku Brioni. U tom smislu izvestili su i talijanski listovi. Posto je tako c. namjesnik ustrielio samo četiri pice, niko vrednost, plaćene bijahu ove vrlo skupu — ako se pomici, da se je navlašć posebnim parobrodom, amo dopeljao!

"Nevjerojatno" u Tršćansku. "Edinost" od dne 6. t. in. piše pod naslovom: Brez komentarija, i da se je dat upisati u listu neki visoki crkveni dostojanstvenik. M. dr. Lingua ne reča: "Istog dana učinio je i dr. Josip Rubeš". Na predlog Frana Rilana Garica o čemu sakupilo se u veselom družtvu kod gosp. Kralja Josipa u Rubešu na novo ljeto 24. K. Očekivaju novi jefti u stoljeće XX. sakupilo se kod Sunđerica. Kastvu kruna 15 i 30 fl. Za pjevanje

venika — ako ga poznate — da ga uz mogućnoj ovjekovjeđiti za svu vremena.

† Andrija Mušić. Iz Trsta pišu nam, da je sasvim preminuo nakon kratke ali teške bolesti providjen sv. sakramenti dne 2. t. in. poznati slovenski rodoljub gosp. Andrija Mušić u muževnoj dobi od 44. god. Mnogim od naših rodoljubova širom istre poznat bijaše i lichen g. Mušić, koji je morao svakomu ostati u ugodenj uspojeni radi njegove plemenitosti i dobrote.

Pokojni Mušić služio je preko 20 godina kao knjigovodja kod poznate slovenske tvrdke g. Dejaka iz Trsta.

Tih i skroman nije se nikada izbacio, nu gdjegod ga je njegov narod trebao, nije mu ukratio svoje pomoći. Tršćanska posuđilica očutila će težko njegov gubitak kamo i "Slovensko pevsko društvo" komu je pripadao od njegova postanka te često vršio svoje dužnosti, kamo oduševljen pjevač. Baš radi toga htjelo mu je ovo društvo izraziti i tim posljednju počast, da mu zapjeva par nadgroboj tržaških slovenskih, ali ni tog akromagnčina zahvalnosti i priznanja nemogaće mu izkazati — jer se tomu uzprotivi koli gradska tali crkvena oblast. Na magistratu rekoće naime odaslanicom recenog društva, da se u crkvama može pjevati slovenski samo liturgijske pjesme! U Trstu neuma mještani ni u crkvi ni na groblju slovenskoj najnedučioj nadgroboj pjesmi!!

Rodinka velevidnog Andrije htjela je ostanke milog pokojnika smjestiti u rodnoj grudi — u Senožetu, nu ni toj zelji nebijuće zadovoljeno — jer da je pokojnik umro od opasne bolesti!! Tako mili Andrija, nedovolje mogućnicu, da se Tvoji prijatelji i drugovi s Tobom razstani, sladkom slovenskom tržaškom, ni da Tvoje kosti odpočinu u domaćoj zemlji! Moli se za nas Svetišnjom, da nas već jednoj minuti ove gorke čase. Viečni Ti pokoj dobar Andrijo!

Iz Revijaljaka cela nam pišu: Kod nas od 730 duša zapisalo ih se samo 28 talijanski obični jezik. To su 5 krnjela i sliedeći naši: Ant. Iskra, Ivan Lazić i Šime Pokrajac. Pravi ljudi!

6. Zakutnjaku. Slažemo se s Vaini, da je nečuvena smionost natezati i izvrati, kamo što radi ona novina. Neznamo što joj to koristi, ako li nema nakanu da obsjeni prostotu. Svi koji poznaju naše odnosje u Istri znaju, koga se s onim činkom mislio, znaju da vaš dopis era istinu, a kad ona novina upozorenja na netočnost pisanja, hoće da ustraje u svom izvrčanju, cijenimo da joj s njom uzaludna svaka prepirka. Držimo da ste s nama sporazumi o tome, da se mi u Istri imamo čuvati za bolje naroda svakoga neplodnoga natezanja i prepiranja, koje je otvorilo javni život u Baranji, pa zato ne ćete zamjeriti da dragoj depis ne tiskamo. Viromiće da nam dati pravo, a bude li ona gospoda u Zagrebu htjela da i ordje zapale vatru razdora ili da svojim pisanjem inače skode narodioj stvari u ovim izloženim krajevima, neka im je na dušu.

Za postradale i to: Ivana Tončića Cekina u Žrenju poslale rodoljub i Opataje K 37, g. Niko Mardesić u Puli podario K 2; Grigu Vilenku u Žbandaju, g. Niko Mardesić u Puli K 1.

Za držbu sv. Cirila i Metoda. Osvoj iz Mostara u Hercegovini K 95/20, g. Matija Frančić, Rieka, sakupio na vjenčanju g. Frana Gruborškoga sa gđicom Ankom Serić K 14/42.

U Kastvu bilo je sakupljeno za držbu sv. Cirila i Metoda. Na predlog Frana Rilana Garica s na domoljubnom državljivu sakupisani gradjani i njihovoj "Rubešov" 10 krida. Na predlog Frana Rilana Garica o čemu sakupilo se u veselom državljivu kod gosp. Kralja Josipa u Rubešu na novo ljeto 24. K. Očekivaju novi jefti u stoljeće XX. sakupilo se kod Sunđerica. Kastvu kruna 15 i 30 fl. Za pjevanje

"Koloč" iz Narodnog lista sabrali "mali kolodvaci". 4. L. G. Kuzma Špirić predao njemu izraćene iznose na ime: kod Viktora Slavida u Matuljih 1 K 26 fil. kod Vjekoslava Frana u Rubedi sabrao Jenko Pavlinić iz Rubeti 13 K 4 fil. Dne 4. jezera prigodom izbora glavar u Kastvu ostalo od računa plaćenog u gost "Franjeva" 7. K.

Jeli moguće? U zadnjem broju vrednoga "Nar. lista" čitamo u vesti: "Sin lovrenškega meštra Grossmana dobil je tri dni peržun", opis razprave, koja se je vodila dne 29. pr. m. proti rečenom Grossmanu, što je nedavno po noci iz zasjede navalio i radio našeg rodoljuba g. Tominića. U tom opisu nalazimo i na sledeću skoro nevjerojatnu vest:

"Na kraju dibatimenta se je g. dr. Janežić ustal i predložil, da neka se svjedoka gosp. Mikulića zapita, kako ga je ponedjeljak dne 28. o. g. pozval k sebe Beljanin Battestin, i kako ga je nagonovarao, da neka na sude svega nepoveda da je videl. To se je napisalo u protokolu, pak neznamo, da će se stega zlet."

Tko znaže, kako i mi, da je taj B. Battestin c. kr. posle meistar u Lovraru i da je on jedan od kolovodja talijanskih stranaka tamo, morati će skoro da podvoji o istinitosti one vesti. Mi hoemozemo ni pojmiti, kako bi se mogao ni najprijeći čovjek toliko zaboraviti, te bi isao nagonovarati svjedoka, da neizkaže sve što zna, t. j. da zataji istinu! A B. Battestin nije priprost čovjek već lukav i operzani, a uz to obnaša službu, koja mora da izključi same po sebi onakve nagonove. U ostalom mi nećemo da sudimo nikoga za grube, kojih nepoznamo. Sud će stalno učiniti svoju i dokaze li se, da je ona viest istinita, tad će još koji imati da reče svoju. Čekajmo dakle da vidimo što će se stega zlet!

Iz Malog Lošinja piše nam, da je tamo premiūla koncem prošloga mjeseca čestitka, pobježna starica uzorca žena gospodja Antonija udova "Škopljin" u visokoj starosti od 93. god.

Pokojna Antonija bijaše nam vidljivim i nepobitnim dokazom, da je današnje talijanstvo Lošinja umjetna, bijuka, koju unesuo u novije doba domaći izrodi i tuđi, dotepluti i, koja se je na žalost i na štetu našu razvila i preko mire pod zastilom, i obranom svih mogućih oblasti. Naša dječna starica, starinom iz Lošinja nije znala ni riječ talijanskog već je vazda i jedino hrvatski govorila. U tom jeziku i duhu odgojila je svoje potomke, u tom jeziku i pjevala je svojoj unućadi pjesme uspavance i pjesme o našem glasovitom junaku Kraljeviću Marku. Te pjesme čula je ona, i naučila od svojih roditelja i djevoja, koji nisu ni sanjali, da će se tako nego udomiti zlostveno talijanstvo u milionu im Malom Selu. Vredniji starici vičeni pokoj a njezinim milim naše iskreno sačešće!

Iz Porčetine piše nam da izpravimo u dopisu br. 8. "Naše Sloga", slijedeće: "Pre Jure", je prizno sam, da je papir "Direktorija" i "Semantizma" mnogo bolji nego do sada — a nije spomenuo, da su i oblikom te knjige sada dvostruko veće nego li prije. Uzme li to u obzir biti mi justno, da je i cijena moralna poskocić, a sa svim tim biskupska kancelarija, kako čujemo od upućene osobe, imala je svake od ovih zadnjih godina po 20. K. gubitku za tisak.

Nije točno ni ono, što dopisnik piše troškovima za putovanje gosp. biskupa. Nikomu nije zapovidićeno da g. biskup, njegovu, pralnju, i prljagu plaćaju crkve. Dapaće od Poreča do prve postaje, gdje podimju vizitaciju, idu g. biskup na svoje troškove. Isto tako kad se vraca plaća svi od zadnje postaje do Poreča! U Porečkom dekanatu, ako isti dan, podje-i

vratiti se isto sam na svoje troškove. Za duža putovanja, ni samim dušobričnicima nebi bio pogodno, da dodje sa vlastitim kompjima i kočijama, jer više puta bili bi u neprilici, goje da ih spraviti. Ako goje potroci crkva, ova ipak nebude na grubiku jer sviće od svih kramanži — koje su biskupove — on ostavi crkvi.

Tiskamo ovo da se čuju sva zvona i

da nas niko nekrivi, da mu je od našeg lista utinjena krvica.

K. popisu pučanstva u porečkom političkom kotaru. Kazali smo nedavno, da ćemo u porečkom kotaru u pogledu popisa pučanstva najgorje proći. Talijani i talijanasi u Buja, Umagu, Brtonigli, Grožnjanu, Oprtižu, Vižinadu, Višnjanu, Motovunu, Poreču, Vrsaru napeli će sve sile, u koliko već nisu, da se što više našega naroda utopi u moru talijanstva.

Ovih dana vidieli smo kako bijaše proveden popis pučanstva nekojih poreznih občina motovunskih i zgratih smo se nad tolikom talijanskog bezobraznoca i bezsravnosti. Talijanasi Istre misle zbijaju u nekojih kotarima, da za njih neima zakona, da im je sve slobodno, da mogu podnijeti bezkaženjeno i najveću loptovinu.

Ali da vidimo što nam piše u tom pogledu priatelj iz Kaldira — občina Motovun:

Občinsko glavarstvo u Motovunu imenovalo je popisnim komisarom za Kaldir, Zamask i Sovišću poznatog talijanasa Ant. Kotigu. On je počeo sa popisom u Kaldiru, ali nije u nijednoj obitelji pitao za občevni jezik, i tako je po svoj prilici sve Kaldircie upisao među talijane. Kad je našao na putu iz Kaldira za Laze, došao mu je u susret načelnik Ante Božić sa jednim prijateljem. Komisara pratio je občinski delegat, koji je kazao, da prati komisara radi soli: „per saper kavanti kili di sal ge pertien onji famili“. Mudre li glave u g. delegata — zar ne? Bas pravo da ide okolo radi soli, jer je nekomu u istinu treba.

Došav u Laze k prvomu našemu seljaku zapita ga komisar za ime, prezime, kćuni, broj id. ni u občevnom jeziku ni spomena. Podatke pisao je komisar talijanski. Kad mu naši seljaci prigovorile zašto nebilježi i občevni jezik, odgovorio on, da tko ih šta pita za jezik. Na to mu rekose, da može slobodno otici, jer da neće tako ništa opraviti. On podje i podnese proti seljakom pritužbu na c. kr. kapelanat u Poreču, odakle je dobio oružničivo nalog, da prati komisara u Lazu.

Pošto smo čitali u dijelu "N. Slogi" kako nam se je ravnati u ovakvom slučaju, posli su nekoj naši rodoljublji u Kaldir, Zamask i Sovišću, da poduče puk sto mu je činiti. Učinilo se što bijaše moguće ručnog i najgorje ćemo proći u Lovišćini, gdje nas puk neuk i zaslijepljen od motovunskih talijanasa.

Stavljujući ovu pritužbu do znanja g. c. kr. kapelanu u Poreču, molimo ga, da stane na put ovakvom bezobzirnom i bezobraznom postupanju občinskih oblasti u njegovom kotaru.

Nezauzme li se ona za točno i strogo vršenje zakona kod popisa pučanstva u njegovom kotaru, tada možemo biti stalići, da će preko polovice pučanstva onoga kotara biti preko noći pretvoreno u gole Talijane.

Deder, dakle gosp. kapelane, učinite kraj talijanskemu zulumu u Vašem kotaru da nebude pritužba i tamo, gdje bi Vam moglo možda nemilo biti. Nek se vrsi zakon jednako sa svakim i npravim svakom.

Popis pučanstva u sv. Lovrečen Pazensatikom. Od tamo pišu nam: "I. L. G. Kuzma Špirić" i "S. Špirić". U našoj podobčini podpisao je naš g. župe-upravitelj za Talijane popisne listine talijanski, za Hrvate hrvatski, i sljepo božji i carski zakon nažeće. Da to nebiti je pravotina sarenjakom i talijanom, netreba Vam valjda ni spominjati. Ta oni bi htjeli, da bude sve talijanek — jer je

po njihovu ova naša zemlja: "Istria ita- lija!"
U ovoj župi popirao je po nekojih selih popisne listine neki občinski komesar po imenu Merigović, a po nekoj občinskoj službi Antun Žiković. Od naših seljaka pitali su, da im se dade listine, nu neznamo u kojem su jeziku pisali i šta su napisali, jer o običnom jeziku nebjaje ni govor. Tako se je popisalo puk i u podobčinu, Gradina i Lim.

Referen k o mesari nisu pisali na licu mjesta, jer da neima u avakoj kući stola, ved da će doma sve popisati, što nesitoj, jer se nadje svuda toliko mjesta, da bi se moglo izpuniti popis nu listinu na licu mjesta. Kad pak i nebi bilo bilo svuda stola, morali pisati na koljenih, kao što su naši morali prepisivati izborne listine u Vrsaru na koljenih i kao što je rečenim komisarom na vredni Ivan Šmajl u Limu pometno prispetnuo.

Pošto su sve popisne listine pobrali poštešće g. župe-upravitelja te mu se zagrozile radi togā, što se je hrvatski podpisao na listinah, da će ga tužiti na c. k. poglavareštvo u Poreču.

G. župe-upravitelj poduzeo je tu talijansku gospodu kako treba, da on znade bolje svoju dužnost nego li oni svoju. Mjesto da bi oni imali tužiti gosp. župe-upravitelja g. kapetanu tužimo mu ovim njih istomu gospodinu, moleći ga, da popravi sve nezakonitosti ovog popisa.

Izvještaj dječkoga pripomočnoga društva u Pazinu za god. 1899/900. Sa velikim veseljem pročitali smo ovaj prvi izvješće društva za podporu siromašnih dječaka hrvatske gimnazije u Pazinu. Uspjeh toga društva nam je znamenit dokazom požrtvovnosti hrvatskih rodoljuba i sjeguran znak, da će marljiva i hvalevredna uprava toga društva, ma kolike bile potekoste, znati polučiti onaj cilj koji si je postavila i za koji je bilo društvo osnovano.

Vadimo iz tega izvješća slijedeće podatke. Počastnilo članova bilo je tri: Josip Juraj Strossmayer, biskup u Đakovu, Fran Kalister, veloposjednik u Trstu, koji su pomogli velikim svtolama i Slavo Dragić profesor u Zagrebu, koji je znatnih svtol za društvo sabrao.

Utemeljiteljnih članova bijaše pako sto i šest iz raznih mjesta Istre i drugih hrvatskih zemalja. Podpore je dobio 81 djak, i to u novcu K 8199/61 a u hrani K 802/24 ukupno K 9001-85. Osim dvojice svi podpozvani daci su Istrani, i baš iz pazinske 41, iz buzetštine 12, iz motovunštine 7, iz koparsštine 7, iz voloskoga 7, iz Podgrada 2, iz Šežane 2, iz Rovinja 2, iz Lošinja 1 djak.

Mnogo djaka je jošte dobito krujige i pisanice sprave.

Budući naši siromašniji djaci nastanjeni ponajčešće kod siromašnih familija, gdje nemogu imati poapuno onu obskrbu i red kako bi bilo zaleti, to će društvo čim moje sredstva dopuste sazidati vlastito pitomište. Za to će mu u prvom redu služiti zakladima i razpoloživa imovina, koje obe sada iznajmu K 1856/99 a uprava računa i više nego do sada na durečljivost hrvatskih rodoljuba.

Plod talijanske kulture u sv. Lovrečen Pazensatikom. Od tamo javljuje nam slijedeće dva dogodjaju, koji označuju najbolje kako se širi i tamo glasovita "avita cultura":

Evo teće treće godine što smo ustroili "Hrvatski Citaonicu" u kojoj se sakuplja sve što nepuše u zloglasnu sarenjak-talijansku liktu. Naša Citaonica imala svoje prostorije u kući česlitog našeg trgovca i rodoljuba g. Ivana Heraka. Na toj kući izvana inači se Citaonica tabla sa napisom "Hrvatska Citaonica". Isto tako, imade i g. Herak svoj napis, Ivan Herak trgovac. Ti hrvatski hrapisi budu silno uobičajeni talijansku propalu sinjoriju, koja si nije doala mira dok nije kradomice i po talijansku-junački one napise zamazala i posmradiila... Neznamo

da li su to svoje junačko djelo javili u Rim, ali vredno je svakako, da za nje i šire občinstvo doznaće da bude u povijesti talijanske bruture i zabijenzeno zlatnim slovima. Ni pol muke kad bi takva junačka djela počinjala pravi Talijani, ali to su Vam sami izrodi i izdajice, potomci kršćnih dalmatinaca i južnačkih arbanasa, kojih su otci i djedovi nosili naše narodne benevre i naše klociće.

Ti odapanici i propalice misle, da im je sve slobodno pod krnikom talijanstva počinili — jer ih štite i brane u Vrsaru i u Poreču.

Čuje i drugi.

Našemu postenom Jurju Dabralu hitjeli su ti novovječki talijanski junaci tim osvetiti, što su mu — opet kriomici i po noći po talijansku — polomili više stabala ulike (masline) i črešnje te pojejkli trsova, načinivši mu znatnu škodu.

Pak još će ti nitkovi imati obrazni predavatci, da smo divljaci i barbari, kada je moguće naći pod nebeskom kapom većih divljaka i barbara nego li su ti odpadnici i izdajice i svijetliji jednostriljenici štrom Istre.

Znatljivo smo, da li će porečka "babice" i ova dva junačka čina ovdašnjih svojih podrepnica stavili na veliki hubanj, da za njie dozna člavo talijanstvo Istre i da se njimi podiže kano sa velikimi uspjesci "avite kulture" u Istri.

Spupština talijanskoga dječkoga podpornoga društva u Pazinu, obdržala se ovih dana pod predsjedanjem poznatoga dra. Costantini. Tajuk prof. Skarica, "italiano d'Istria", konstatovao je u svomu izvješću novčani neuspjeh društva, i premao odziva sa strane Talijana Pazinskikh i Istarskih. Da je društvo kako tako izšlo, zahvaliti je talijanskim (!) občinama ciele "Julije" i zemaljskom odboru, koji su obilno doprinjeli tomu društву. Nozanimljivija pojava na cijeloj toj skupštini bio je odista sam tajnik izvještitelj.

Svojom osobom personificirao je postanak, život i konačni cilj toga društva i ciele talijanske gimnazije u Pazinu. Sin zadarskoga ravnatelja Škarice, zanječao je svoju narodnost i popljuvao na svoj jezik. Porickom iz Poljica, cisto hrvatskoga prediela Dalmacije i sada, on i njegovi, kad dodu na djedovinu, moraju da sa svojim rođacima hrvatski govorile, jer ovi drugi ne razume. Onde nesmije ni pismati o talijanstvu, jer mu inače, medju onim čestitim hrvatskim seljacima nebi bilo mesta.

Pa takav čovjek ima obraza nazivali u svom izvješću po više puta talijanski jezik "nostra lingua", ima sreću željeti da se mladež odgaja "nella lingua nostra". Ti ljudi se već neznaju čuvati nitli od smiješnosti! A ono malo kulture što je im, gdje ju je stekao? Pitomac hrvatske gimnazije u Dubrovniku, na kojoj mu je otac bio ravnateljem, učio je u hrvatskom jeziku! A sad taj jezik pljura, i odgaja odmetnike kakav je i sam. Liep karakter i uzorni odgojitelj! Erala!

Kako se popisuje puk na Koparski Ščini? Iz Škofija (občina Milje) pišu tršćanskoj "Edinosti": Ovoć čedna dosla je k nam takozvana komisija za popis pučanstva. Prvič dana doniela je sobom jedino talijansko-njemačke popisne listine. Pošto je tako naš puk izjavio, da hoće imati slovensko-njemačke ili bar troježne popisne listine, jer inače da se neće na iste podpisati — otisk je komisija otkud je bila dosla. Slijedeći dan vratio se je ista komisija u pratnji c. k. oružnika — sa zahtijevanim popisnim listinama.

Poznati "conte" Brattli grozio se je za zatvorom svim onim, koji izjavljuje dan prije, da hoće imati takodjer slovenske tiskovine.

Popis puka obavijen je sav u talijanskom jeziku, jer i komisari — ne poznaju jezika puka, kog su popisivali.

Komisija nam je zadala rječ, da smo svi upisani, kao Slovenci, nu mi se ipak

bojicu, da tomu nije tako te očekujemo od c. k. oblasti, da će pregledati popisne liste a da se uveri, jeli zbijaju tako. U čitavoj Škofiji — osim dolnjih neima niti jednoga Talijana, te su svi zahtjevali, da se ih upiše kao Slovence. Slijedeće dana popisni su oružani nekoje naši muževi, nu neznamo u koju svrhu.

Iz drugih krajeva:

Hrvatsko-slovenski klub carevinskog vjeća u Beču. Kako nam pišu iz Beča, ustrojio se je napokon "Hrvatsko-slovenski klub" u Beču. Članovi tog kluba priobiju sljedeću objavu:

Hrvatsko-slovenski klub stoji na kršćanskem temelju. Klub će se zauzimati svimi zakonitim sredstvima za narodna prava Hrvata i Slovenaca i za njihov sveobči napredak na kulturnom i gospodarskom polju. Osobito će posvetiti pažju pitanju gradnje potrebitih željeznica u južnih pokrajinah monarhije. Pripravan je uzajemno podupirati opravljane zahtjeve svih ostalih slavenskih naroda, te u tu svrhu stupiti s njima u što uži savez. Klub će uvažavati osvjeđenje onih svojih članova, koji su za oživljavanje hrvatskoga državnoga prava, te su dali odnosnu pravnu izjavu u sjednici carevinskoga vjeća dne 5. februara.

Klubu su pristupili sljedeći zastupnici: Biankini, Borčić, Ferjancić, Ferri, Gabrošek, Ivčević, Klač, Plantan, Ploj, Robić, Spinčić, Šupuk, Tavčar, Vuković i Zaffron.

Predsjednikom kluba jest dr. Ivčević.

Vodni kanal Između Beča i Trsta. Austrijsko ministarstvo trgovine podieliло mjerljivo Wagenseureru dozvolu, da učini potrebite mazacne za vodni kanal, koji bi spojio Beč sa Trstom. I drugi mjenici razbijali su već do sada glavu tim pitanjem, kako bi priestoli grad spojili kanalom sa najvažnijim trgovacko-pomorskim gradom Austrije, nu silni troškovi, koje bi tako ogromno djelo iziskivalo prestrasilu su i najpoduzetnije glave. Hoće li ti troškovi prestrašiti i g. Wagenseureru pokazati da nedaleku budućnost.

"Pečki Prijatelj", radi nepredviđenih okolnosti, neće izći do 25. t. m.

Poziv na predbrojbu. Ogromni predak, što se je pokazao ovih zadnjih godina u svim granama ljudskoga zvanja, a najpače u mehanici i u novjerojatnim aplikacijama elektrike, bio je uzrok, da se je na desetke novih znanstvenih revija utemeljilo kod svih izobraženih naroda s ove i one strane Oceana.

Hrvatski narod ima u izobilju političkih novina, dosta beletrističnih, a i nekoliko stručnih listova, ali nemo niti jednoga lista, kojemu bi bila jedina svrha, da mu lakin i razumljivim načinom raztumači tolike nove izume i iznašaća, što viču na sve strane sveta tako neobičnom brzinom. — A ipak svaki novi praktični izum — pa bio to najzamršniji, illi najprostiji stroj; bio to fizeni ili lučeni proces, što pretvara materiju; bila to napokon sama formula za koju kućnu sastavnicu — bilježi korak napred u blagostanju i usavršenju čovječanstva.

Ja sam dakle naumio izdavati takav jedan list, pod imenom "Znlost", koji će osim izvornih znanstvenih razprava i opisa novih znanstvenih izuma i iznašaća, donositi gojekad industrijalne i trgovacke vesti za naše trgovce i industrijalce.

"Znlost" će izlaziti jedanput na mjesec na $1\frac{1}{2}$ ili 2 arka, prama broju predbrojnika; oblika će biti po prilici kao "Vianae", a stojati će franko na kucu K 8 za Austro-Ugarsku, a K 10 za inozemstvo.

Učenicima i učiteljima će se list davati za K 5.

Molim najluđnije sve one, koji bi se željeli predvojiti na ovu smotru, da mi se slo prije javi dopisnicom.

Prije će broj "Znlost" izdat netom se ukupi priličan broj predbrojnika.

Splj. 15. siječnja 1901.

Josip Buzolic.

Društvene:

Slovensko pečarsko društvo u Kranjskoj dobro napreduje, te ima preko 700 članova. Pečarskost je važna grana gospodarstva i važan izvor prihoda za seljaku. Trebalо bi, da se naši ljudi u Istri bolje posvete pečarstvu i stanu ga više gojiti. I u hrvatskoj i u slovenskom jeziku imade posebnih knjiga i novina, koje podučavaju o gojenju, peči; Slovensko društvo imati će svoju skupštinu na 18. t. m. u Mestnom Domu, u Ljubljani.

Pjevačko — čitačko društvo „Straža“ u Plaviji — občina Milje — predaje mesopustnu zabavu sa pjevanjem, glazbom i plesom. To neka bude kao dokaz koparskoj gospodi, da se, naši čestiti Plavljaci uzprkos silnom talijanskom pritisku nedaju pod gospodsko kopito.

Čitačko društvo „Slavec“ u Rimanjih — občina Dolina — predaje dne 17. t. m. zabavu sa bogatim programom.

Listnica uredništva i uprave.

V. A. Francetić. Uredimo kako pišaste. List šiljemo.

Prvi čaj sa "Ucke-Gore".
Izvrsni domaći lijek proti influenci, kašlu, nahladi i hrapavosti, protiprsnom kašaru ili promuklosti grla.

Cijena 50 para.

Glavno slijedi:

Ljekarna L. Ghersetich,
Volosko — Istra.
Dohira se u svakoj ljekarnici.

Podpisani preporuča. p. n. občinstvu u Puli, osobito pak veler. gg. svećenicima, učiteljima itd. iz okolice
Svoj krojački posao
na glavnom trgu (Foro) br. 6 u Puli,
u prvom katu.
U zalihi imade na izbor raznovrsne najmodernejne tkanine za odjeću, koja izvršuje točno po mjeri.

Anton Klement, krojački majstor.

**LJUBLJANSKA
KREDITNA BANKA
U LJUBLJANI
Špitalska ulica br. 2.**

Kupnja i prodaja
svih vrsti
renta, državnih papira, založnih
pisama, srećaka, novaca, valuta,
i t. d. uz najkulandnije uvjete.

J. Pserhofer-ove odvodne krugljice

mnogo su već deset godina posvud rasprostranjene, te imade malo obitelji, gdje bi manjak to lako i blago djeluju domaće sredstve, koje preporuča občinstvu mnogo lječnika kod zili posljedica slabe prehabe i tjelesnog zatvorenja. Te krugljice, koje su također poznate pod imenom "Pserhofer-ove krugljice krv", čiste krugljice, stoje, skutljice sa 15. krugljice 21. nov., 1 zamet sa 6 skutljice 1 for. 5 nov., posjale li se novac prije stoje, posljika prosto postarine: 1 zamet 1 for. 25 nov., 2 zameta 2 for. 30 nov., 3 zametka 3 for. 35 nov., 10 zameta 9 for. 20 nov. Prileži je na putak gledo uporabe.

Beč I. Singersfrasse 15.

Koli su, neka se traže izdati J. Pserhofer-ove odvodne krugljice!

i pozili na to, da imade napisa na poklopcu svaku kutije na napaku o uporabi opisan podpis J. Pserhofer i to sa crvenim pismenima.

Baštan proti zebulom od J. Pserhofer-a, 1. londi 40 nov., posljika prosto postarina 65 nov.

J. Pserhofer-ov sek iz trzeg treptica razaljivudi, 1. staklenka 50 nov.

J. Pserhofer-ov baštan proti gusi, 1. staklenica 40 nov., posljika prosto postarina 65 nov.

Stol-er! Kel's preparat proti krepelju zeljancu i žiroc, 1 liter Kol-vina ili ekstra 2 for., $\frac{1}{2}$ liter 1 for. 60 nov., $\frac{1}{2}$ liter 55 nov.

J. Pserhofer-ov gorka kaludica tiktika (prije nazvana životna esencija). Lekto raztopljuje lejkurija, učinka pobudjuju.

Izim navodeći preparat, jest na skladisti svih i inozemski ljekarnički specijalisti ozljeđeni u austrijskim novinama, te se dobave svim predmeti, kojih možda nebi bilo u skladistu, nu zahtjev točno i najčišće.

Poziv je po pošti izvršiti se najčišće, priposlav, prije novac, već naručbe poštima ponuzedem.

Pozajme li se prije novac (nažlje se poštovom napravicom), to je poštarska mnogo manja nego li kod posljika sa ponuzedem.

Beč I. Singersfrasse 15.

Rodoljubi!

Kupujte samo Cirilo-Metodijske žigice!

Nenadkriljivo sredstvo proti bolestim želudca i probavila

jest

LJEKOVITA ŽIVOTNA ESENCIA

iz ljekarne

„k crnom orlu“ K. Germanna u Bečvaru

djeleće najupotrebljivo kod svih bolesti želudca, kao što su: stakline, pomamjkanje teku, naduvjet, podtrgivanje, žgaravice, matuljna, emagle, slavokolj, grčevat, zatriva, lekarevdal, ko i kod bolesti jetara i sliznjaka. Neutralna prekomjerna kiselina želudca i čini svakim svakim svaki drugi prazak, osobito posjao prekomjernog i protekloj je.

Pripravljena je blago djelujući bilinski sokova, djeluje ova esencija kao blago savoručno sredstvo, a jer je ugodno negorkog ukusa, imade stoga ta prednost, da ju može i onaj iznivđeni, koji druga gorka ljekura učeli nemote a posje je nekodjiva i kod dijelu i redovno uporabe.

Cijena bočice 8 Mr. 40. lit. postom najmanje 2 bočice 3 krune.

Prava same onda, ako je avaka bočica providjena **Imenom i tvrdkom**.

Ljekarne k crnom orlu K. Germanna u Bečvaru, u Hrvatskoj.

Vrtničko i uspiješno djelovanje ova životna esencija dokazuje mnogima primanja, od kojih njeljko najnovijih ovdje otkrivaju:

Zivotna esencija g. Germana, Ljekarnika u Bečvaru mogu holjućoj publici šlo toplo preporučiti, jer su so i osobno uverio, a i kod svih župlja, kojima sam ova preporuka kod želudčica boli, da je od izvršnoga uspjeha.

Trostvo, 5 X. 1900. Medeotti, župnik.

Večerljovani gospodine!

Molim po donosići ovoga pisma podlati mi bočicu Vašo životnu esenciju, istini za volju moram. Vam priznati, da će taj lek, ne samo radi ugodnog teku, redi i radi svoje ljekovitosti svakomu što toplige preporučiti. Ja sam dosleđe bio primoran razne ljekove uporabljivati radi nepruhljivosti, ali Vam i opet moram reći, da je velika većina tih po meni uzetih ljekova prouzrokovala toli. Osim toga držim na zalihi sve medicinske specijalitete od kojih osobito preporučim:

Trputčev sok koji se uporabljava uspiješno proti kašili, prsoboli i kataru u plućima, promušnosti grla i t. d.

Mazilo proti kostobolji invršno sredstvo proti remulzivu, ulogam, trganju, u kostima, srgešnju žila, otoku sloboda, boli u krtima i t. d.

Od svih sličnih ljekarja dajem Vašoj životnoj esenciji prednost, jer sam se osvjeđio, da s a m o n a i k. kod dulje porabe nikavih starih posljedica neostavlja.

Stepana pi. Franković, predstojnica dječjake skole u Sarajevo, specijalitete od kojih osobito preporučim:

Barznevne maročke.

Primanje novčanih uložaka

na kleće kajžice, na tokuci radu, i

na girekente sa 4%, kamatima od

dana učka do dana dignica.

Ekskomptira mjenice najkulantinije,

Barznevne maročke.